

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 164/2013-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť A. L., M., zastúpenej advokátom JUDr. M. K., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom bližšie neoznačených súdov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 220/93, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. L. o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2012 doručená sťažnosť A. L. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom bližšie neoznačených súdov v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 220/93.

Sťažovateľka v sťažnosti najmä uvádza:

„Dňa 10. 10. 1993 som ako navrhovateľka v 1. Rade podala žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na Okresný súd Senica, č. k. 5 C 220/93. Okresný súd žalobu 12. 4. 1966 zamietol. Krajský súd odvolaním napadnutý rozsudok dňa 22. 10. 1997 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd Senica dňa 17. 6. 2002 vydal rozsudok, ktorý bol opäť napadnutý odvolaním a rozhodnutím Krajského súdu zo dňa 26. 11. 2004 bol pre procesné chyby zrušený. Okresný súd Senica vo veci rozhodol rozsudkom dňa 28. 11. 2007. Po podanom odvolaní dňa 29. 11. 2009 rozhodol krajský súd. Odporkyňa podala dovolanie a Najvyšší súd SR dňa 29. 10. 2009 rozsudok Krajského súdu zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Trnave, č. k. 9 Co/60/2008. Doposiaľ nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté. V priebehu konania som viac krát podávala sťažnosti na prieťahy v súdnom konaní ktoré sa nachádzajú v spise...“

Postupom Okresného súdu Senica, jeho nečinnosťou v obdobiach r. 1993 – 1996, 1997 – 2002 a 2004 – 2007 došlo jednoznačne k porušeniu mojich základných práv zaručených Ústavou SR a Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Od podania žaloby r. 1993 do dnešného dňa žijem v stave právnej neistoty tak ja, ako aj ostatní navrhovatelia. Medzičasom aj zomrel navrhovateľ v 4. rade. Súdny sporom ktorý trvá už 19 rokov je prieťahmi spôsobenými Okresným súdom Senica upierané moje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.“

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. základné právo A. L. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa Článku 48 odseku 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa Čl. 6 odseku 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom súdov konaní vedenom pod spisovou značkou 5 C 220/93 porušené bolo.

2. Krajskému súdu Trnava v konaní číslo 16 C 54/98 prikazuje, konať bez zbytočných prieťahov,

3. *A. L. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000,- € (slovom desaťtisíc euro) ktoré jej je Okresný súd Senica povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu,*

4. *Ukladá Okresnému súdu Senica uhradiť trovy právneho zastúpenia A. L. vo výške 260,88,- € na účet advokáta JUDr. M. K. č... do pätnástich dní od právoplatnosti tohto nálezu.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Návrh rozhodnutia (petit) musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne [v súlade s čl. 127 ods. 2 a 3 ústavy a § 56 v spojení s § 50 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde], teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (napr. II. ÚS 37/02, III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že návrh na rozhodnutie (petit) uvedené požiadavky nespĺňa, môže takúto sťažnosť odmietnuť pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, a to zvlášť vtedy, ak je sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, II. ÚS 236/07, IV. ÚS 267/08).

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal sťažnosť s osobitným zreteľom na v nej obsiahnutý návrh rozhodnutia (petit).

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje predovšetkým na formuláciu použitú v bode 1 petitu, v ktorom sa uvádza: „základné právo A. L. na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa Článku 48 odseku 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 odseku 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom súdov konaní vedenom pod spisovou značkou 5 C 220/93 porušené bolo.“ Podľa názoru ústavného súdu citovaná časť petitu zjavne nespĺňa požiadavky vyvoditeľné z § 50 ods. 1 v spojení s § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde. V bode 1 petitu, ktorým je ústavný súd viazaný, nie je totiž označený konkrétny súd, resp. súdy, ktoré mali byť porušovateľmi v sťažnosti (a aj v petite) označených práv sťažovateľky.

Sťažovateľka používa v príslušnej časti bodu 1 petitu na označenie porušovateľa svojich práv všeobecný pojem „súdy“, z čoho vyplýva, že súdne konanie, v ktorom malo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie je jednoznačne a nespochybniteľne vymedzené (špecifikované). Z odôvodnenia sťažnosti, ako aj dokumentácie, ktorú ústavný súd získal v súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti, vyplýva, že právna vec, ktorej sa sťažnosť týka, bola prerokúvaná všeobecnými súdmi na všetkých troch stupňoch [Okresným súdom Senica (ďalej len „okresný súd“), Krajským súdom v Bratislave a následne Krajským súdom v Trnave (ďalej len „krajský súd“) ako odvolacími súdmi, ako aj Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako dovolacím súdom], pričom sťažovateľka poukazuje na nedostatky v ich postupoch a rozhodnutiach. Z bodu 1 petitu nemožno vyvodit', ktorému, resp. ktorým z týchto súdov sťažovateľka pripisuje namietané porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aj keď spisová značka v ňom uvedená (5 C 220/93) sa vzťahuje na konanie vedené okresným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (23. júla 2012) okresný súd vo veci už nekonal,

a teda už nemohol porušovať sťažovateľkou označené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa zistení ústavného súdu v tomto čase totiž po predchádzajúcom rozhodnutí najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu (uznesenie najvyššieho súdu z 29. októbra 2010, ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu sp. zn. 9 Co 60/2008 z 29. septembra 2009, pozn.) vo veci konal krajský súd, ktorý o nej rozhodol rozsudkom č. k. 9 Co 343/2010-1242 z 13. novembra 2012; označený rozsudok nadobudol právoplatnosť 19. februára 2013, pričom týmto dňom bolo namietané súdne konanie aj právoplatne skončené. Podľa informácií ústavného súdu sťažovateľka podala proti označenému rozsudku krajského súdu dovolanie, o ktorom dovolací súd do dňa predbežného prerokovania sťažnosti ešte nerozhodol.

Vychádzajúc z dokumentácie, ktorú má ústavný súd k dispozícii, je zjavne nesprávne formulovaný aj bod 2 petitu, ktorým sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd prikázal „*Krajskému súdu v Trnave v konaní číslo 16 C 54/98... konať bez zbytočných prietahov*“, keďže v čase doručenia sťažnosti krajský súd ako odvolací súd rozhodoval vo veci sťažovateľky v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 343/2010.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že petit sťažnosti nemožno považovať za jasný a zrozumiteľný, teda taký, aby mohol byť relevantným východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v posudzovanej veci.

Ústavný súd zdôrazňuje, že také nedostatky zákonom predpísaných náležitostí, aké má posudzovaná sťažnosť, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04). Nedostatok, resp. nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí návrhu účastníka konania je v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu dôvodom odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (podobne napr. IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 210/09, III. ÚS 32/2011).

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti z dôvodov uvedených v odôvodnení tohto rozhodnutia neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2013